

DOBA MEZIVÁLEČNÁ (1919-1939)

1. Osamělí Čechoslováci

Rok 1918 se do našich dějin obtiskl skutečně tučnou červenou barvou. Nejenže pro nás skončila světová válka, ale konečně jsme si mohli vyzkoušet, jaké to bude, když si o veškerých státních záležitostech budeme rozhodovat sami a nebudeme se muset spoléhat na nějakou silnější mocnost. Pravdou je, že jsme velice rychle poznali také úskalí svého rozhodnutí.

Prvním problémem, který jsme museli řešit, byly naše hranice. Existovala zde sice zásada z konference ve Versailles, že území našeho státu by mělo být to, kde žije většina Čechů, ale přece jen se našly sporné oblasti. Například Němci v pohraničí prohlásili, že do žádného nově vzniklého Českého státu patřit nechtějí a že zůstanou nadále v Německu, i když pro ně doba těsně po první světové válce bude znamenat velké finanční problémy související s placením státních reparací. Češi ovšem těmto německým občanům zdůraznili, že se pouze do našeho pohraničí přistěhovali a že pokud nebudou dodržovat naše zákony, musí do svého Německa odejít. V celé této záležitosti se ovšem západoevropské velmoci postavily na naši stranu, protože o růst území Německa neměly nejmenší zájem.

Hraniční problém s Němci byl sice vyřešen, ale ihned se zase objevil další s Poláky. Tady už to tak jednoduché nebylo, a proto si o tom podrobněji povíme v hodině. Na druhé straně se k nám ale dobrovolně připojil Slovenský stát a Ukrajina. Můžeme tedy konstatovat, že jsme byli dvakrát větší než dnes☺. Otázkou je, zda to byla výhoda.

Doba I. republiky, jak se celé toto meziválečné období u nás nazývalo (až do Mnichovské konference 1938), se vyznačovala také pestrou škálou politických stran. Já vím, tohle téma nebývá mladým lidem zrovna blízké, ale já chtěl jenom upozornit, že tu své politické zastoupení měly i německé nebo slovenské strany. A s těmi to nebylo zrovna jednoduché. Vždyť právě tzv. Sudetoněmecká strana, kterou u nás v roce 1935 založil fašisticky orientovaný Konrád Henlein, prosadila postupně náš konec. Ale nepředbíhejme!

Dvacátá léta byla u nás obdobím prosperity a utvrzování si našeho vlastního sebevědomí. Právě v tomto desetiletí u nás vznikaly světoznámé podniky jako zlínská Bařova obuv nebo Škodovy automobilové závody. V Evropě (ale i v Americe) se o nás vědělo i díky našim významným spisovatelům. Pomineme-li klasiky jako byl Jaroslav Hašek, Karel Čapek, Vítězslav Nezval nebo Jan Werich s Jiřím Voskovcem, musím se vás zeptat, jak se jmenoval náš známý básník, který byl oceněn jako první Nobelovou cenou za literaturu? Myslím, že vám nedá moc práce, abyste jeho jméno vymysleli☺.

Ve dvacátých letech kvetly i naše zahraniční vztahy. Uzavřeli jsme smlouvu s Francií, se kterou jsme si opravdu rozuměli, ale blízko nám byly i další státy jako např. Jugoslávie či Rumunsko. S Jugoslávií, která dnes už jako taková neexistuje, bychom si to nechtěli nikdy rozházet, vždyť bez moře v Chorvatsku nebo Černé Hoře si to miliony českých turistů nedokáží v létě ani představit. Už v době, o které hovoříme, začalo za krásou chorvatského moře cestovat stále více českých rodin. To ukazuje jenom na to, že jsme na tom jako Češi finančně zas tak špatně nebyli. Když přišla zima, odjíždělo mnoho českých turistů zase do nově vybudovaných rekreačních center v Krkonoších a tenkrát i v Tatrách, protože pas nebyl zapotřebí.

Jenže pak přišla léta třicátá a s nimi dva veliké problémy, na které celý svět hned tak nezapomněl! Tím prvním byl tzv. „černý pátek“ (24. 10. 1929!), který přinesl miliony nezaměstnaných do celého světa, protože v Americe ve Světovém středisku obchodu v New Yorku nastal obrovský pokles akcií a s ním celosvětová hospodářská krize, no a tím druhým problémem byl fašismus, který v duchu známého Darwinova pojetí „silnější vítězí“ vyprovokoval svět k II. světové válce.

Západoevropské velmoci byly schopny podepsat cokoli, co by zabránilo vzniku válečného konfliktu s Adolfem Hitlerem, a tak nakonec podepsaly i v Mnichově v noci z 29. na 30. 9. 1938 nešťastnou Mnichovskou dohodu, ve které přiznaly Hitlerovi nárok na celé naše pohraničí. Pak nám domluvily, ať ani my nic nenamítáme v duchu zachování celosvětového míru. Adolf slupnul třetinu Československa, čímž se pojem První republika změnil na označení Druhá republika, a protože měl ještě hlad, dal si 15. 3. následujícího roku ještě nášup a Český stát zmizel na 6 let z mapy. Mohli jsme si podat ruku s Poláky, protože ti už to z historie znali. Slovinci den před totálním zabráním podepsali s Hitlerem spolupráci a on jim za to ponechal samostatnost. To je také něco, co jsme Slovencům dlouho vyčítali.

A tak co říci závěrem této první kapitoly? Češi sbírali 400 let odvalu na to, aby se na dvacet let osamostatnili. Potom přišel Hitler a začala další etapa lidských dějin.